Актуальність вибору оптимальної мазевої основи
при розробці м'якого лікарського засобу

Батюта М.П., Буряк М.В., Ярних Т.Г.
Кафедра технології ліків
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
marinaburjak@gmail.com

В наш час серед населення набуває поширення розвиток гнійно-запальних процесів м'яких тканин та інфікованих післяопераційних ускладнень. Для лікування ранового процесу на фармацевтичному ринку представлено широкий асортимент лікарських препаратів, переважна більшість яких синтетичного походження. Проте дедалі більшу увагу вчених привертає створення нових препаратів для лікування ранового процесу на основі лікарської рослинної сировини (ЛРС). Адже, на відміну від синтетичних препаратів препарати на основі ЛРС мають малу токсичність, м'яку терапевтичну дію, нечасте виникнення побічних проявів та економічну доступність. Підвищений інтерес до фітотерапії стимулює розширення і оновлення асортименту фітопрепаратів за рахунок впровадження в наукову медицину рослин, що широко використовувалися в народній медицині і розробку нових фітопрепаратів на їх основі.

М'які лікарські засоби є складними системами, що містять основу і активні компоненти. Правильно підібрана основа забезпечує необхідну швидкість і повноту вивільнення лікарських субстанцій, надає необхідну форму, комфортність при застосуванні і стабільність при зберіганні препарату. Тому одним з найважливіших етапів при створенні м'яких лікарських засобів є вибір основи.

Для лікування місцевих інфекційно-запальних захворювань широко застосовуються м'які лікарські форми вітчизняного та закордонного виробництва. Ці препарати по багатьох показниках не відповідають сучасним медико-біологічним вимогам. Так, вони виготовлені в основному на двох типах мазевих основ: водорозчинних (сплави поліетиленоксидів) та емульсійних. Емульсійні основи не здатні адсорбувати в достатній мірі гнійне виділення рани, а поліетиленоксидні основи через однонаправленість осмотичних процесів призводять до осмотичного шоку клітин грануляційної тканини та слизових оболонок. У клінічній практиці це проявляється у вигляді загибелі грануляційної тканини, місцевої подразнюючої дії, больового синдрому і т. п.

Тому, актуальним завданням наших дослідження стало вибір оптимальної емульсійної основи, яка б мала помірний осмотичний ефект і відповідала вимогам, що висуваються для мазей для лікування місцевих інфекційно-запальних захворювань шкіри та ран різної етіології.